

“Ingeting är givet, allting är till låns” I och II. Så lyder titlarna till ett par vackra målningar som Jette Andersen just nu visar i Piteå konsthall. De gestaltar uppmålade dansfigurer, unga balleriner kompletterade med insatta tyllapplikationer. Under de senaste åren har Andersen arbetat med en tematik som innehåller aspekter på identiteten och livets stora frågor som hon gestaltat med ett mått av respektlöshet och en del svart humor. Hon har närmat sig ämnet via en motivvärld fylld av barnårens bildschabloner. Vackra spetsar, sirliga mönster, tyll, balleriner och änglar ställs mot förgängelse, kön och död. Upprinnelsen till denna bildvärld hänger samman med den egna moderns bortgång och vid bouppteckningen upptäckten av barndomens målarböcker som sparats genom alla år. I dem väcktes frågan; hur formas vi som människor och könsvarer av de ideal vi möter som unga och hur djupt rotade blir de? Andersen mötte något av sitt unga jag i dessa bilder och det var något av en omskakande upplevelse. Frågan, vad vi överför från en generation till en annan framträdde med plågsam tydlighet. “Är det bra så här”? frågar barnet den ömma modern i bilden med samma namn. I ljuset av medelålderns erfarenheter, kvinnligheten och moderskapet, framträdde de drömmar som unga flickor i hennes egen generation bar på som de bokstavliga pappersschabloner de var.

Genusperspektivet är allestädes närvarande i Andersens bilder oavsett om motiven är änglar, balleriner eller folkkonstens älskade björkstammar, som i hennes egen tappning försetts med tyllkjolar. Det motivet “Stamdans” genomförde hon för övrigt som en installation hemma på tomten i Sandnäset föregående pingsthelg vid Konstnärscentrums arrangemang Öppna ateljéer. I denna utställning möter vi samma motiv i fyra stora, rikt koloristiska och uttrycksfulla målningar.

Ängeln med hål på är ett annat motiv baserat på målarbokens flickfigurer men som av olika skäl rämnat och gått sönder. Ett intressant motiv i sig men en av bilderna refererar till mordet på Anna Lindh och här blir Andersen övertydlig och alltför politisk korrekt och det snöper bildupplevelsen.

Många av bilderna innehåller silhuetter av balleriner, stiliserade så att man kan uppfatta dem som egyptiska Ankh-symboler. Det är ett kors med en slinga som överdel. Det tecknet är sammansatt av Osiris manliga och Isis kvinnliga symbol och står för föreningen mellan himmel och jord, de bägge alstrande krafterna i tillvaron. Det är en sinnebild för livstrådet eller odödligheten.

Konservering skulle kunna vara en annan metod för odödlighet. “Balleriner i tomatsås” inlagda som sardiner kanske är ett uttryck för just detta. Man kan tänka sig, för att travestera Verner Aspenströms sardinmetafor, att baletthopporna vill att burken öppnas, inte mot havet men väl, mot salongen. “Är det bra så här”?.. frågan till publiken hänger i luften.

Jette Andersen har gått från tidigare rent koloristiska bilder till ett mer symbolfyllt måleri. Detta är inte alltid komplikationsfritt. Idealet för att ge ett maximalt uttryck är att form och innehåll korresponderar och lyfter varandra. Det kan jag uppleva i till exempel “Stamdanserna” och bilderna “Ingeting är givet...” I dessa bilder är form och innehåll sammanjutet som ett solitt stålklot. Omöjligt att ta isär. I den andra vågskålen ligger ett temperament och ett engagemang som ibland låter innehållet, det vill säga idéerna, ta över på måleriets och sensualismens bekostnad. Jag kan förstå och känna sympati för inlevelsen men samtidigt vill jag utfärda en varning för ett alltför intellektualiserande förhållningssätt. Det utgör färskvaran i samtidsdebatten det är poesin som ger konsten lyftkraft.